

Dosarul nr. 2r-156/23

2-22021568-01-2r-10042023

Prima instanță: Judecătoria Hîncești, sediul Ialoveni (jud.: V. Alexeeva)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud.: N. Budăi, A. Bostan, G. Dașchevici)

DECIZIE

12 iulie 2023

mun. Chișinău

Curtea Supremă de Justiție

Completul de judecată, în componența:

Președinte, judecător

Judecători

Aliona Miron

Oxana Parfeni

Mariana Pitic

examinând recursul declarat de Rața Valeriu,
în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Braga Olga împotriva
lui Rața Valeriu cu privire la încasarea datoriei și a cheltuielilor de judecată,
împotriva încheierii din 16 februarie 2023 a Curții de Apel Chișinău, prin care a
fost restituit apelul declarat de Rața Valeriu împotriva hotărârii din 31 octombrie 2022
a Judecătoriai Hîncești, sediul Ialoveni,

c o n s t a t ă:

La 14 februarie 2022 Braga Olga a depus cerere de chemare în judecată împotriva
lui Rața Valeriu, cu privire la încasarea datoriei și a cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea din 31 octombrie 2022 a Judecătoriai Hîncești, sediul Ialoveni,
acțiunea depusă de Braga Olga a fost admisă. S-a încasat din contul lui Rața Valeriu în
beneficiul Olgăi Braga a sumei de 3237,04 euro și a sumei de 5020 lei, cu titlu de
cheltuieli de judecată.

La 30 noiembrie 2022, prin intermediul poștei electronice, Rața Valeriu a depus
cerere de apel nemotivată și netimbrată împotriva hotărârii primei instanțe, solicitând
admiterea acesteia, casarea hotărârii din 31 octombrie 2022 a Judecătoriai Hîncești,
sediul Ialoveni și emiterea unei hotărâri noi de respingere a acțiunii.

Prin încheierea din 02 februarie 2023 a Curții de Apel Chișinău, nu s-a dat curs
cererii de apel depuse de Rața Valeriu și s-a acordat apelantului termen de pînă la data
de 15 februarie 2023, pentru lichidarea neajunsurilor cererii de apel și anume, să
prezinte apelul motivat și dovada achitării taxei de stat în mărime de 3765 lei. S-a
explicat apelantului că în caz dacă nu vor fi lichidate neajunsurile menționate în
termenul stabilit, cererea de apel nu va fi considerată depusă și va fi restituită fără
examinare.

Prin încheierea din 16 februarie 2023 a Curții de Apel Chișinău, în temeiul art.
369 alin. (1) lit. a) Cod de procedură civilă, a fost restituit apelul declarat de Rața
Valeriu împotriva hotărârii din 31 octombrie 2022 a Judecătoriai Hîncești, sediul
Ialoveni, din motiv că apelantul nu a lichidat neajunsurile cererii de apel în termenul
stabilit de instanță.

La 16 martie 2023, prin intermediul oficiului poștal, Rața Valeriu a declarat recurs împotriva încheierii din 16 februarie 2023 a Curții de Apel Chișinău, solicitând casarea încheierii contestate, cu remiterea cauzei spre rejudecare în instanța de apel și primirea spre examinare a cererii de apel.

În motivarea recursului Rața Valeriu a indicat că nu este de acord cu încheierea contestată, o consideră neîntemeiată fapt pentru care urmează a fi casată.

A invocat că, în motivarea încheierii de restituire a cererii de apel, instanța a făcut referire asupra faptului că încheierea de a nu da curs cererii de apel a fost recepționată de către apelant, ceea ce se confirmă prin avizul de recepție, însă instanța nu a dovedit faptul că avizul de recepție a fost semnat anume de către Rața Valeriu.

A declarat că, recepționarea corespondenței în adresa destinatarului fără nici o reacție din partea acestuia, trebuia să reprezinte un interes real asupra instanței de judecată pentru a recurge și la alte metode de citare pentru asigurarea pârâtului în ședința de judecată pentru examinarea cauzei.

În conformitate cu art. 425 din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Materialele cauzei atestă că copia încheierii din 16 februarie 2023 a Curții de Apel Chișinău a fost expediată la adresa poștală a apelantului Rața Valeriu: r-nul Ialoveni, s. Bardar la data de 24 februarie 2023 (f.d. 95) dar date care ar confirma recepționarea acesteia la materialele cauzei lipsesc.

Astfel, recursul declarat la 16 martie 2023, prin intermediul oficiului poștal, este în termen.

La 10 aprilie 2023 în adresa intimatei Braga Olga a fost expediată copia cererii de recurs depusă de Rața Valeriu, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței, însă intimata nu și-a valorificat dreptul procedural respectiv (f.d.110).

În conformitate cu art. 426 alin. (3) din Codul de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copiei certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Studiind materialele cauzei în raport cu argumentele invocate în recurs, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul urmează a fi respins, cu menținerea încheierii instanței de apel, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 427 lit. a) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

Conform art. 364 alin. (1) din Codul de procedură civilă, cererea de apel se depune în scris la instanța judecătorească a cărei hotărâre se atacă, cu plata taxei de stat în cazul în care apelul se impune cu taxă, în condițiile legii.

Potrivit art. 365 alin. (1) lit. d) și e) și alin. (4) din Codul de procedură civilă, în cererea de apel se indică motivele de fapt și de drept pe care se întemeiază apelul, probele invocate în susținerea apelului. La cererea de apel se anexează dovada de plată a taxei de stat dacă apelul se impune cu taxă.

În conformitate cu art. 368 alin. (1) din Codul de procedură civilă, dacă cererea de apel nu întrunește condițiile prevăzute la art. 364 și 365 și dacă cererea este depusă fără plata taxei de stat, instanța de apel, în termen de 10 zile de la repartizarea dosarului, dispune printr-o încheiere, fără înștiințarea participanților la proces, să nu se dea curs cererii, acordând apelantului un termen pentru lichidarea neajunsurilor.

Conform art. 369 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură civilă, instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă apelantul nu a îndeplinit în termen indicațiile instanței de apel din încheierea emisă în conformitate cu art. 368 alin. (1).

Din materialele cauzei rezultă că prin hotărârea din 31 octombrie 2022 a Judecătoriei Hîncești, sediul Ialoveni, acțiunea depusă de Braga Olga a fost admisă. S-a încasat din contul lui Rața Valeriu în beneficiul Olgăi Braga a sumei de 3237,04 euro și a sumei de 5020 lei, cu titlu de cheltuieli de judecată.

Nefiind de acord cu hotărârea primei instanțe, la 30 noiembrie 2022, prin intermediul poștei electronice, Rața Valeriu a depus cerere de apel nemotivată și netimbrată împotriva hotărârii primei instanțe, solicitând admiterea acesteia, casarea hotărârii din 31 octombrie 2022 a Judecătoriei Hîncești, sediul Ialoveni și emiterea unei hotărâri noi de respingere a acțiunii.

Prin încheierea din 02 februarie 2023 a Curții de Apel Chișinău, nu s-a dat curs cererii de apel depuse de Rața Valeriu și s-a acordat apelantului termen de pînă la data de 15 februarie 2023, pentru lichidarea neajunsurilor cererii de apel și anume, să prezinte apelul motivat și dovada achitării taxei de stat în mărime de 3765 lei. S-a explicat apelantului că în caz dacă nu vor fi lichidate neajunsurile menționate în termenul stabilit, cererea de apel nu va fi considerată depusă și va fi restituită fără examinare.

La 03 februarie 2023 Curtea de Apel Chișinău a expediat încheierea din 02 februarie 2023 la adresa de poștală a apelantului, Rața Valeriu, r-nul Ialoveni, s. Bardar, fiind recepționată la data de 10 februarie 2023, fapt confirmat prin avizul de recepție anexat la materialele cauzei (f.d.91).

Ca urmare, prin încheierea din 16 februarie 2023 a Curții de Apel Chișinău, în temeiul art. 369 alin. (1) lit. a) Cod de procedură civilă, a fost restituit apelul declarat de Rața Valeriu împotriva hotărârii din 31 octombrie 2022 a Judecătoriei Hîncești, sediul Ialoveni, din motiv că apelantul nu a lichidat neajunsurile cererii de apel în termenul stabilit de instanță.

În conformitate cu art. 110 din Codul de procedură civilă, termen de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.

Conform art. 111 alin. (1) – (4) din Codul de procedură civilă, actele de procedură se efectuează în termenul prevăzut de lege. În cazul în care nu este stabilit prin lege, termenul de procedură se fixează de către instanța judecătorească. Termenul de procedură se instituie prin indicarea unei date calendaristice, datei comunicării actului de procedură, a unei perioade sau prin referire la un eveniment viitor și cert că se va produce. În ultimul caz, actul de procedură poate fi efectuat în decursul întregii perioade. Dacă începutul curgerii termenului este determinat de un eveniment sau moment în timp care va surveni pe parcursul zilei, inclusiv de comunicarea actului de procedură, atunci ziua survenirii evenimentului sau a momentului nu se ia în considerare la calcularea termenului. Dacă începutul curgerii termenului se determină prin începutul unei zile, această zi se include în termen.

Potrivit art. 112 alin. (4) din Codul de procedură civilă, dacă actul de procedură trebuie efectuat nemijlocit în instanța judecătorească ori în o altă organizație, termenul se consideră expirat la ora care încheie programul lor sau la care încetează operațiunile respective.

Din norma dată de drept rezultă că în cazul în care instanța de judecată a stabilit data și ora până la care trebuie efectuată acțiunea (operațiunea) procesuală, partea care trebuie să o execute are obligația de a îndeplini acțiunea (operațiunea) respectivă până la data și ora indicată în actul de dispoziție judecătorească. Termenul imperativ stabilit de către instanța de judecată (judecător) este unul obligatoriu și peremptoriu, aceluși prevăzut de lege. Mai mult ca atât, în cazul în care actul de procedură trebuie efectuat nemijlocit în instanța judecătorească ori într-o altă organizație, termenul se consideră expirat la ora la care se încheie programul lor sau la care încetează operațiunile respective.

În conformitate cu art. 113 din Codul de procedură civilă, dreptul de a efectua actul de procedură încetează odată cu expirarea termenului prevăzut de lege ori stabilit de instanța de judecată. Nerespectarea termenului atrage după sine decăderea din dreptul de a efectua actul de procedură, dacă legea nu prevede altfel.

Verificând circumstanțele cauzei în raport cu normele de drept citate supra, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră justă soluția instanței de apel de restituire a cererii de apel depusă de Rața Valeriu, or, Curtea de Apel Chișinău în încheierea din 02 februarie 2023 a identificat data concretă în care apelantul trebuia să prezinte apelul motivat și dovada de plată a taxei de stat în mărime de 3765 de lei, însă în termenul stabilit de instanță Rața Valeriu nu a prezentat apelul motivat și dovada de plată a taxei de stat.

În conformitate cu art. 100 alin. (1) și (1¹) din Codul de procedură civilă, cererea de chemare în judecată și actele de procedură se comunică participanților la proces și persoanelor interesate, contra semnătură, prin intermediul persoanei împuternicite, prin poștă, cu scrisoare recomandată și cu aviz de primire, prin intermediul biroului executorului judecătorească, la adresa electronică indicată în cererea de chemare în judecată sau înregistrată prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor, sau prin alte mijloace care să asigure transmiterea textului cuprins în act și confirmarea primirii lui, precum și prin delegație judiciară. Cererea de chemare în judecată și actele de procedură ale instanței de judecată se comunică autorităților publice, persoanelor juridice de drept privat și avocaților prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor, la care aceștia sunt conectați prin adresa electronică indicată în cererea de chemare în judecată, în mandatul de avocat, în alte acte ce atestă utilizarea poștei electronice. Actele de procedură expediate prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor se consideră comunicate.

Conform art. 102 alin. (6) din Codul de procedură civilă, citația sau înștiințarea se trimite la adresa menționată de parte sau de un alt participant la proces.

Potrivit art. 105 alin. (1), (1¹) și (5) din Codul de procedură civilă, citația și înștiințarea se trimit prin scrisoare recomandată cu aviz de primire sau prin persoana împuternicită de judecată. Data înmânării citației sau înștiințării se înscrie pe citație sau înștiințare în partea care se înmânează destinatarului, precum și pe cotor, care se restituie instanței. Citația sau înștiințarea se expediază autorităților publice, persoanelor juridice de drept privat și *avocaților* prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor sau prin orice mijloc de comunicare ce asigură transmiterea și confirmarea primirii acestor acte. Citația sau înștiințarea adresată persoanei fizice se înmânează personal contra semnătură pe cotor. Citațiile și înștiințările expediate reprezentanților la adresa electronică înregistrată în Programul integrat de gestionare a dosarelor se consideră recepționate de către părți și alți participanți la proces.

Nu poate fi reținut argumentul invocat de Rața Valeriu în cererea de recurs precum că nu a recepționat încheierea instanței de apel din 02 februarie 2023, or, materialele cauzei demonstrează contrariul, copia actului de procedură fiind recepționat de către însuși apelantul Rața Valeriu, prin intermediul oficiului poștal.

În asemenea circumstanțe și împrejurările expuse supra demonstrează că, instanța de apel a acordat posibilitatea apelantului, având în vedere inclusiv principiul contradictorialității, să-și poată valorifica drepturile garantate de legislația națională, precum și de Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului.

De altfel, art. 10 alin. (3) din Codul de procedură civilă, statuează expres că sancțiunile procedurale vizează atât actele de procedură ale instanței judecătorești, ale participanților la proces, cât și ale persoanelor legate de activitatea acestora și, în funcție de prevederile legii, constau în anularea actului procedural defectuos, în decăderea din drepturi pentru neîndeplinire în termen a actului de procedură, în obligația de a completa sau a reface actul îndeplinit cu nerespectarea legii, în restabilirea în drepturile încălcate, în aplicarea amenzii judecătorești, în alte măsuri prevăzute de lege.

Astfel, Completul de judecată reține ca fiind întemeiată concluzia instanței de apel privind restituirea apelului ca urmare a neconformării indicațiilor instanței de apel în termenul acordat, având în vedere că legislația în acest sens reglementează expres termenele și condițiile de acceptare a cererilor de apel, iar prin impunerea unor termene limite în vederea valorificării drepturilor pretinse a fi lezate se urmărește o bună administrare a justiției și asigurarea securității raporturilor juridice.

La acest capitol se rețin dispozițiile art. 56 alin. (3) și art. 61 alin. (1) din Codul de procedură civilă, care statuează că, participanții la proces sunt obligați să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale. În cazul abuzului de aceste drepturi sau al nerespectării obligațiilor procedurale, se aplică sancțiunile prevăzute de legislația procedurală civilă.

Prin urmare, Rața Valeriu, fiind cel interesat de soluționarea prezentei cauze în ordine de apel și fiind conștient că încă la data 30 noiembrie 2022 a fost depus apelul nemotivat și netrimtat, trebuia să depună diligență și să se intereseze la intervale de timp rezonabile de soarta dosarului respectiv, pentru efectuarea actului de procedură în interiorul termenului stabilit de instanța de judecată.

Colegiul reține că instanța de apel a întreprins toate măsurile necesare pentru a aduce la cunoștința recurentului/apelant Rața Valeriu, încheierea din 02 februarie 2023, prin care s-a acordat termen de lichidare a neajunsurilor cererii de apel, expedind copia acesteia la adresa poștală a apelantului/recurent.

Cu toate acestea, recurentul/apelant nu a efectuat nicio acțiune procesuală, după cum sugerează și jurisprudența CEDO, de a-și proteja drepturile sale de acces la instanță și de a îndeplini actele de procedură în termenul stabilit de instanța de apel, manifestând în acest sens un comportament de rea-credință la folosirea drepturilor sale procedurale.

Dat fiind cele relatate, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră drept legală și întemeiată încheierea din 16 februarie 2023 a Curții de Apel Chișinău.

Colegiul reține că soluția dată este compatibilă cu standardele înserate în textul art. 6§1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, or, în jurisprudența sa Curtea Europeană a Drepturilor Omului a reținut că în situația în care legislația procesuală permite declararea apelului împotriva

hotărârii instanței de fond, instanța superioară poate restricționa dreptul la apel în cazurile prevăzute de lege (cauza Tudor-Comerț contra Moldovei, hotărârea din 04 noiembrie 2008, definitivă din 04 februarie 2009).

Din considerentele menționate, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul și de a menține încheierea instanței de apel.

În conformitate cu art. 427 lit. a) și art. 428 din Codul de procedură civilă, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se respinge recursul declarat de Rața Valeriu.

Se menține încheierea din 16 februarie 2023 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Braga Olga împotriva lui Rața Valeriu cu privire la încasarea datoriei și a cheltuielilor de judecată.

Decizia este irevocabilă.

Președinte, judecător

Aliona Miron

Judecători

Oxana Parfeni

Mariana Pitic